

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-2340/22-S

Název	Základní škola Na Výsluní, Brandýs nad Labem – Stará Boleslav, Kostelecká 1750, okres Praha-východ
Sídlo	Kostelecká 1750, 250 01 Brandýs nad Labem – Stará Boleslav
E-mail	skola@znavysluni.cz
IČO	75 034 549
Identifikátor	600 051 994
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jan Příbyl
Zřizovatel	město Brandýs nad Labem – Stará Boleslav
Místo inspekční činnosti	Kostelecká 1750, Brandýs nad Labem – Stará Boleslav
Inspekční činnost na místě	28. listopadu 2022 – 1. prosince 2022

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků základního a zájmového vzdělávání podle příslušných vzdělávacích programů, naplňování školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Príspevková organizace (dále „škola“) vykonáva činnosť základnej školy (dále ZŠ), školské družiny a školskej jedálne. Škola sa již dlhodobě profiluje triedami s rozšírenou výukou jazykú a hudební výchovy. V posledních letech se specializace rozšířila i na oblast tělesné výchovy. ZŠ vzdělává v 38 třídách 977 žáků (nárůst počtu tříd i žáků oproti inspekční činnosti v roce 2016) včetně 116 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP), z nichž 15 je vzděláváno podle individuálního vzdělávacího plánu. Škola identifikuje tři mimořádně nadané žáky. Vzhledem k vysokému počtu odkladů povinné školní docházky škola nově vzdělává 15 dětí v přípravné třídě. K termínu inspekční činnosti je ve škole vzděláváno 51 žáků s odlišným mateřským jazykem, u 12 z nich je patrná jazyková bariéra. Tři žáci plní povinnou školní docházku jiným způsobem – jsou vzděláváni individuálně. Zájmové vzdělávání ve školní družině je zajištěno pro 271 účastníků v devíti odděleních. V ZŠ i ve školní družině je naplněn nejvyšší povolený počet žáků téměř ze 100 %.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy (dále „ředitel“) nastoupil do své funkce 1. srpna 2017 s vizí o směřování školy. V roce 2022 zpracoval na základě analýzy předchozích záměrů koncepci rozvoje školy, v níž stanovil měřitelné a realizovatelné cíle. Vedení školy má ucelenou představu o jejím strategickém rozvoji, dílčí koncepční cíle se daří postupně naplňovat a jsou pravidelně vyhodnocovány ve výročních zprávách o činnosti školy, v rámci evaluace strategického plánu i při jednáních pedagogické rady. Ředitel část pravomocí vhodně delegoval na tři zástupce i vedoucí vychovatelku školní družiny a účelně přijal opatření ke všem nedostatkům zjištěným při předchozí inspekční činnosti. Úroveň vzdělávání je systematicky sledována především prostřednictvím hospitací, tematicky zaměřených kontrol a evaluačních prostředků, na jejichž základě přijímá ředitel většinou účinná opatření ke zlepšení.

Materiální a prostorové podmínky jsou velmi dobré, umožňují naplňování školních vzdělávacích programů (dále ŠVP). Nové vybavení školní dílny či počítačové učebny, stejně jako venkovní zázemí pro výuku v přírodě zvyšuje zájem o vzdělávání. Vybavení sportovišť je nadstandardní, jejich využívání vhodně rozvíjí sportovní a pohybové aktivity žáků. Škola disponuje dostatečným množstvím kvalitních pomůcek pro vzdělávání. Školní družina pro svou činnost využívá prostory školy včetně sportovišť a kmenových tříd, samostatné zázemí má pouze v jedné plně vybavené místnosti. Prostory školy umožňují realizaci širokého spektra mimoškolních aktivit v rámci zájmových kroužků. Tím je zajištěn všestranný rozvoj žáků i smysluplné využití jejich volného času.

Pedagogický sbor ZŠ je stabilní, tvoří ho 69 učitelů, z nichž deset nesplňuje předpoklad odborné kvalifikace. Tato skutečnost nemá významný vliv na kvalitu vzdělávání, vedení školy se snaží podporovat nové a začínající kolegy. Ve škole dále působí 14 asistentů pedagoga s odbornou kvalifikací. Zájmové vzdělávání ve školní družině zajišťuje devět vychovatelek, s výjimkou jedné všechny odborně kvalifikované. Metodické orgány jsou zřízeny, jejich činnost je však v mnoha směrech formální. Prostor ke zlepšení je v realizaci vzájemných hospitací a intenzivnější spolupráci v rámci celého pedagogického sboru.

Školní poradenské pracoviště tvoří pět pracovníků, kteří jsou s výjimkou jedné z výchovných poradkyň pro svou činnost odborně kvalifikovaní. Pro zlepšení personálních předpokladů v rámci poskytování těchto služeb využil ředitel evropské finanční zdroje pro zajištění školního psychologa a speciálního pedagoga. Pracoviště systematicky a efektivně poskytuje podporu, poradenství a konzultace žákům, jejich zákonným

zástupcům i pedagogickým pracovníkům. Kariérové poradenství se daří zajišťovat v potřebném rozsahu i kvalitě. Preventivní systém je funkčně nastaven a přispívá k omezování rizikového chování. V ZŠ aktivně pracuje žakovský parlament, který dává vedení školy náměty pro zlepšení prostředí a k realizaci akcí, přispívá tak k pestrosti života školy.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá v dostatečném rozsahu, většinou vychází z potřeb školy. Zaměřuje se především na doplňování odborné kvalifikace či na podporu celého pedagogického týmu při řešení krizových situací s rodiči a žáky, vzdělávání v oblasti využití digitálních technologií či formativní hodnocení. Není však zacíleno na využívání inovativních metod a forem práce, což se negativně odráží do průběhu vzdělávání především na druhém stupni.

O činnosti školy jsou zákonným zástupcům informace poskytovány prostřednictvím školního informačního systému, webových stránek, na třídních schůzkách, dostupné jsou i na nástěnkách v budově školy či ve školních novinách „*Paprasek*“. Vedení školy úspěšně realizuje množství aktivit podporujících spolupráci s vnějšími partnery, které mají pozitivní dopad na vzdělávání. Jedná se např. o pořádání koncertů či výstav, charitativně se škola podílí na vzdělávání dětí z Bangladéše či materiálně podporuje děti z Ukrajiny. Probíhá pravidelné zjišťování spokojenosti zákonných zástupců s podmínkami vzdělávání prostřednictvím dotazníkových šetření, vedení školy se jejich připomínkami zabývá, podnětné návrhy realizuje v praxi.

V popředí zájmu stojí vytváření pozitivního vztahu žáků k životnímu prostředí. Za tímto účelem v praxi škola účinně podporuje environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu zejména zapojením do projektu Recyklohraní a sběru druhotných surovin včetně baterií a kovů.

Všichni žáci i účastníci zájmového vzdělávání jsou poučováni o zásadách a pravidlech bezpečného chování. Provázaně jsou do výuky zařazována témata z oblasti prevence úrazů, rizikového chování a zdravého způsobu života jak v základním, tak v zájmovém vzdělávání. Počet úrazů je vzhledem k počtu žáků nízký, jedná se o drobná poranění. Budova je zajištěna proti vstupu neoprávněných osob, realizovaná opatření byla v průběhu inspekční činnosti účinná.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávací cíle byly stanoveny v souladu se ŠVP, směřovaly zejména k upevňování znalostí a dovedností, méně již byly rozvíjeny postoje žáků. Převažovala účelná frontální výuka, kombinovaná se samostatnou prací. Jen v menšině případů učitelé vhodně podporovali žakovskou spolupráci zařazováním efektivní práce ve skupinách či dvojicích. Účinnost těchto vzdělávacích forem ovlivňovala nízká míra využívání prvků činnostního učení, kreativity i aktivního a kritického myšlení především na druhém stupni. Příležitostí ke zlepšení je využívání informačních zdrojů při samostatné práci, žáci minimálně vyhledávali, třídili či analyzovali informace, učitelé je většinou nevedli k pochopení vzájemných souvislostí. Chyběla cílená diferenciacce učiva se zaměřením na žáky nadané. Ve třetině hodin byli vedeni k samostatnému objevování nových poznatků, k diskusi, konstruktivnímu řešení zadaných úloh, obhajování a porovnávání postupů řešení. Zpětná vazba využitelná k dalšímu učení byla poskytnuta v polovině hodin, ve druhé polovině učitelé pouze jednoslovně zhodnotili splnění zadaného úkolu. Aktivity zaměřené na sebereflexi s ohledem na vlastní učení nebo vzájemné hodnocení byly zařazeny zřídka. Vhodně strukturovaný závěr hodin s formativním hodnocením se vyskytl ojediněle.

Digitální technika byla účelně využívána učiteli ve dvou třetinách sledovaných hodin, žáci měli jen v menší míře možnost zapojit se do těchto činností.

Společnými pozitivními vlastnostmi hospitovaných vyučovacích hodin na prvním stupni bylo esteticky podnětné prostředí jednotlivých tříd, většinou příjemná a klidná atmosféra, pracovní charakter hodin a vstřícný vzájemný vztah mezi učiteli a žáky. Hodiny se vyznačovaly pečlivou přípravou a dobrou efektivitou zvolených metod. V hodinách českého jazyka byly nejčastěji procvičovány mluvnické jevy. Učitelky vhodnými formami rozvíjely slovní zásobu žáků a využívaly mezipředmětové vztahy, patrná byla podpora aktivit směřujících k posílení kompetencí v oblasti čtenářské gramotnosti. V menší míře byla vyžadována obsahově náročná komunikace přiměřená věku. Výuka anglického jazyka se zaměřovala na rozvoj slovní zásoby, žáci byli podporováni ve vzájemné komunikaci s využitím poznatků z reálného života. Instrukce byly zadávány v cizím jazyce, náročnost byla adekvátně přizpůsobená věku i úrovni žáků, zvolené metody práce byly motivující.

Hodiny matematiky byly vhodně koncipovány. Učitelky zařadily aktivizační početní rozcvičky, byly příhodně zopakovány a upevňovány již dříve získané vědomosti. Činnosti se efektivně střídaly, většina žáků se vhodně zapojovala. Ve výuce geometrie byly účinně využity názorné pomůcky k vyvození a lepšímu pochopení nového učiva. Hodiny v oblasti Člověk a jeho svět měly pracovní charakter, byla využita účelná skupinová práce i řízený rozhovor. Aktivity v tělesné výchově motivovaly žáky k zájmu o vybrané sportovní činnosti, zvyšovaly fyzickou zdatnost a podporovaly rozvoj jejich sociálních kompetencí.

Rovněž učitelé na druhém stupni projevovali zájem o vzdělávání žáků a dostatečně je podporovali v plnění úkolů. Jen v některých hodinách byl prostor pro posilování klíčových kompetencí. Ojedinele se dařilo využívat znalosti a dovednosti žáků z reálných životních situací. Většina hospitovaných hodin byla připravená a patřičně strukturovaná, avšak s převládající pasivní účastí žáků ve vyučování a dominantním působením vyučujících.

V hodinách s přírodovědným zaměřením pedagogové většinou podporovali dialog mezi žáky a jejich spolupráci při hledání řešení úkolu. Při výuce vyučující většinou vhodně vyvážili výklad s aktivitami pro samostatnou práci žáků. Efektivně využili didaktické pomůcky pro žáky, kteří pracovali ve dvojicích a hledali možnosti řešení zadaného úkolu. Žáci se učili z chyb vlastní zkušeností. V hospitovaných hodinách se jen výjimečně objevily aktivity podporující vrstevnické učení. Zcela ojedinele byla využita možnost žáků vyhledávat informace na internetu pomocí mobilních telefonů. V jednom z přírodovědných předmětů učitelka účelně zařadila formu pokusu k hledání řešení samotnými žáky a umožnila jim slovně interpretovat jejich hypotézy.

V hodinách českého jazyka a literatury, cizích jazyků a humanitních předmětů dochází ke běžné podpoře čtenářské gramotnosti, která však není systematická a komplexní napříč celým předmětovým spektrem. K dispozici žákům i vyučujícím je standardně vybavená školní knihovna, tzv. čítárna. Škola je zapojena do celé řady projektů – např. „*Čtení pomáhá*“, „*J. A. Komenský*“, „*Příběhy našich sousedů*“, „*Pěšky do školy*“. Výuka je zpestřována návštěvami městské knihovny nebo místního okresního muzea, různými literárně-historickými soutěžemi. V těchto vyučovacích předmětech je kladen důraz více na výkon žáků a faktografické znalosti a vědomosti, méně prostoru je věnováno pozitivní motivaci a aktivizaci žáků.

Škola má dobře nastavený systém práce se žáky se SVP především na prvním stupni, celkově však poskytuje podpůrná opatření v dostatečném rozsahu. Činnost asistentek pedagoga v běžné výuce byla většinou zaměřená na podporu těchto žáků či žáků s odlišným mateřským jazykem. Ve třídách, kde byla práce asistentek dobře koordinovaná vyučujícími,

byla přínosná pro všechny žáky. Nadanější a rychlejší žáci byli však podporováni ojedinele, nejčastěji pouze větším množstvím zadaných úloh.

Školní družina nabízí pestrou a hravou činnost, cíleně směřuje účastníky k naplňování všech cílů stanovených v ŠVP. Vzdělávání ovlivňuje rozvoj pohybových, pracovních a sociálních dovedností, svým obsahem navazuje na výuku v ZŠ. Aktivity vycházejí ze zájmů jednotlivců, účelně rozvíjejí jejich individuální předpoklady.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání většiny žáků jsou v souladu s požadovanými výstupy ŠVP, škola je posuzuje prostřednictvím vnitřních i vnějších evaluačních nástrojů. Aktuální informace o výsledcích vzdělávání žáků škola čerpá také z elektronického systému evidence klasifikace. Kromě vnějších nástrojů, jako je testování žáků prostřednictvím externích testů, výsledků přijímacího řízení do škol vyššího stupně apod., sama systematicky sleduje dosahování cílů stanovených ve ŠVP např. formou srovnávacích ročníkových testů v některých vyučovacích předmětech. Výsledky žáků v rámci přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání jsou nadprůměrné v rámci celostátního srovnání – v českém jazyce lepší o 7,7 % než průměrné výsledky v České republice, v matematice dokonce o 12,5 %. Také v rámci celorepublikového testování v českém jazyce a matematice škola patří mezi 10 % nejúspěšnějších škol včetně nižších gymnázií.

V případě identifikace výukových problémů spojených se sníženou úrovní výsledků vedení školy i pedagogové většinou vhodně reagují a podpoří žáky v jejich vzdělávání formou doučování či konzultací. Efektivita přijímaných opatření je poměrně vysoká, o čemž svědčí účinná práce s žáky ohroženými školním neúspěchem, tj. hodnocenými stupněm prospěchu „dostatečný“ či „nedostatečný“. Pouze dva žáci školy ve školním roce 2021/2022 neprospěli, což je 0,2 % z celkového počtu žáků. Na prvním stupni se dostatečné hodnocení vyskytuje zcela ojedinele, na druhém stupni je ohroženo školním neúspěchem 28 % žáků – většinou až v osmém či devátém ročníku. Úspěšnost pravidelně organizovaných doučovacích aktivit se pozitivně projevuje právě v rámci přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.

Jen dílčím způsobem škola řeší problematický přechod žáků z prvního na druhý stupeň školy. Někteří žáci se ve svém prospěchu zhoršili o dva klasifikační stupně, především v českém či anglickém jazyce, resp. v matematice. Vzhledem k organizaci vzdělávání v jazykových či sportovních třídách od šestého ročníku dochází k razantním změnám ve složení kolektivů tříd. V nově vzniklých třídách bez zaměření občas dochází k nadměrné kumulaci žáků se ŠVP, z čehož plynou problémy spojené s nedostatečným využitím studijního potenciálu některých žáků.

Pozitivní výchovná opatření udělená ve školním roce 2021/2022 mírně převažovala nad počtem uložených kázeňských opatření. Dodržování třídních pravidel, zařazování preventivních programů a podpora zdravého způsobu života do výuky aktivně napomáhají k omezování všech forem rizikového chování. Příležitostí ke zlepšení v této oblasti je začlenění třídnických hodin mezi pravidelné aktivity posilující prevenci rizikového chování. Efektivní pro sociální a osobnostní rozvoj žáků jsou pravidelně realizované adaptační pobyty, sportovní kurzy či pobyty v přírodě. K podpoře jazykového vzdělání nejen žáků ve specializovaných třídách využívá škola široké škály aktivit v rámci mezinárodních výjezdů do zahraničí.

Získávání a vyhodnocování informací o úspěšnosti absolventů školy v dalším vzdělávání nebo jejich profesním životě je založeno především na individuálních sděleních některých z nich na besedách pořádaných školou pro žáky devátého ročníku.

Zájmové vzdělávání je úzce provázáno s činností školy. Účastníci jsou průběžně motivováni, což dokládá úspěšnost pořádaných aktivit. Ověřované výsledky jsou v souladu se stanovenými cíli. Každý měsíc se koná tematicky zaměřená akce pro všechna oddělení, která přispívá k posílení komunikativních a sociálních kompetencí.

Závěry

Vývoj školy

- Změna ve vedení školy od 1. srpna 2017.
- Nárůst počtu žáků i tříd, zřízena přípravná třída.
- Zlepšení materiálních podmínek školy.
- Účelná opatření přijatá školou ke všem nedostatkům zjištěným při inspekční činnosti v roce 2016.

Silné stránky

- Kvalitní řídicí práce vedení školy s pozitivním dopadem na organizaci vzdělávání.
- Velmi dobré materiální podmínky pozitivně ovlivňující všestranný rozvoj žáků a účastníků zájmového vzdělávání, esteticky podnětné prostředí tříd na prvním stupni školy.
- Široká škála zájmových kroužků podporující všestranný rozvoj žáků.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Menší rozsah vzájemné spolupráce v rámci celého pedagogického týmu s dopadem na průběh vzdělávání, formální činnost metodických orgánů.
- Chybějící diferenciaci obsahu vzdělávání a individuální přístup zejména vzhledem k nadaným žákům.
- Nižší míra využívání prvků činnostního učení, kreativity i aktivního a kritického myšlení především na druhém stupni školy.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Poskytovat účinnou didakticko-metodickou podporu pedagogům základní školy zaměřenou na zkvalitnění průběhu vzdělávání.
- Cíleně zaměřit další vzdělávání pedagogických pracovníků na oblast činnostního učení a podporu kritického myšlení žáků.
- Zařadit diferenciaci obsahu vzdělávání a individuální přístup zejména vzhledem k nadaným žákům.
- Zefektivnit činnost metodických orgánů.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 15 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných

při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace města Brandýsa nad Labem –Staré Boleslavi čj. 66878/2018 z 3. října 2018 včetně přílohy č. 1
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ke dni inspekce
3. Jmenování na vedoucí pracovní místo ředitele čj. 37231/2017 s účinností od 1. srpna 2017
4. Výjimka z počtu žáků v oddělení školní družiny – usnesení rady města čj. RM/2022/6/19
5. Školní informační systém, školní matrika, <https://www.zsnavysluni.cz/> ke dni inspekce
6. Rozvrhy vyučovacích hodin tříd a učitelů, třídní knihy ZŠ a školní družiny za školní roky 2021/2022 a 2022/2023 ke dni inspekce
7. ŠVP pro základní vzdělávání a pro školní družinu účinné ke dni inspekce
8. Školní řád, vnitřní řády školní družiny a školní jídelny účinné ke dni inspekce
9. Záznamy z jednání pedagogické rady a z jednání předmětových komisí za školní roky 2021/2022 a 2022/2023 ke dni inspekce
10. Dokumentace školního poradenského pracoviště za školní roky 2021/2022 a 2022/2023 ke dni inspekce
11. Doklady o přijímání ke vzdělávání za školní roky 2021/2022 a 2022/2023 ke dni inspekce
12. Výsledky testování a přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání za školní roky 2020/2021 a 2021/2022
13. Výroční zprávy o činnosti školy za školní roky 2020/2021 a 2021/2022
14. Koncepce a plánovaný rozvoj školy 2022–2025, vlastní hodnocení školy (červenec 2022)
15. Inspekční zpráva, čj. ČŠIS–1468/15-S, z 22. června 2015
16. Personální dokumentace vedená ve školních rocích 2021/2022 a 2022/2023 ke dni inspekce, plán integrace nových pedagogů do života školy 2022/2023
17. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků za školní roky 2021/2022 a 2022/2023 ke dni inspekce
18. Účetní a hospodářská dokumentace za rok 2021 a k 30. září 2022

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9),

nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Dana Šilhánová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

PhDr. Aleš Franc, Ph.D., školní inspektor

Mgr. Iva Hujerová, školní inspektorka

Mgr. Bc. Stanislava Matulová, školní
inspektorka

Ing. Bc. Marcela Orthoberová, kontrolní
pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.